

PRAVOS

Pravni fakultet Osijek

Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku

**MAKROORJENTACIJA,
FLEKSIBILNA ORGANIZACIJA I REGULACIJA
PODUZEĆA
U TRANZICIJSKIM GOSPODRASTVIMA**

Prof.dr.sc. Nihada Mujić

Doc.dr.sc. Martina Mikrut

EKONOMIKA JAVNE UPRAVE

“Slični smo velikoj ribi koja je izvučena iz vode i divlje se otima da nađe put natrag u vodu. U tom stanju riba nikada ne pita kamo će je odvesti sljedeći udarac. Ona samo osjeća da je sadašnje stanje neizdrživo i da mora pokušati nešto drugo”

Kineska poslovice

TEKTONSKE SILNICE U SVJETSKOM I HRVATSKOM GOSPODARSTVU

1. GLOBALIZACIJA SVJETSKOGA GOSPODARSTVA
2. PROMJENA POLITIČKE RAZINE
3. PROMJENA TEHNOLOŠKE RAZINE
4. DEMOGRAFSKE PROMJENE
5. NESTANAK DOMINANTNE POLITIČKE I VOJNE SILE

1. GLOBALIZACIJA SVJETSKOGA GOSPODARSTVA

GLOBALIZACIJA

Globalizacija kao integracija tržišta diljem svijeta, pokretana:

- ✓ Tehnologijom, koja reducira troškove transporta i komunikacija i
- ✓ Politikom kroz koju liberalizira pravila trgovine i investiranja te olakšava mobilnost ljudi (migracije)

- 1870. - 1914. međunarodna trgovina dobrima i uslugama bila je slobodna kao i danas
- 1914. - 1945. udaljavanje od gospodarske globalizacije
- Poslije 1945. spor oporavak globalizacije
- 1990. trijumf globalizacije izazvan padom komunizma i početkom nove tehnološke revolucije
- 2001. teroristički napadi na USA
- 2008./2009. financijska kriza, kumulativno mijenjaju stav i provedbu globalnih procesa

GLOBALIZACIJA

Neki indikatori globalizacije

(zbog kojih se sve češće koristi pojam „poluglobalizacija“)

- Nizak udio (manje od 10%) stranih u ukupnim ulaganjima pojedinih zemalja,
- Malo studenata (oko 2%) koji studiraju na sveučilištima izvan domovine,
- Mali broj ljudi (cca 3%) živi izvan zemlje svoga rođenja,
- Pad svjetskog izvoza,
- Pad zračnog prometa,
- Usporeniji carinski promet,
- Rast protekcionizma (industrijske subvencije, zahtjevi da banke pozajmljuju samo lokalnim tvrtkama..)
- Usporen rast trgovine među zrelim gospodarstvima (4-5%), između nastajućih i naprednih (10-11%), između nastajućih 18%, ali sve je to manje nego u ranijim razdobljima i daleko manje od očekivanoga

GLOBALIZACIJA

Prema Economist Intelligence Unita postoje najmanje 3 scenarija:

„**kontrolirana globalizacija**“ – manje otvoren svijet nego smo očekivali,

„**globalizacija u povlačenju**“ – jačanje protekcionizma u nesigurnim uvjetima i

„**tonuća globalizacija**“ – koja znači pad globalnog rasta cca 1% godišnje, što bi moglo biti katastrofalno i najviše bi pogodilo rastuća gospodarstva i najsiromašnije (slično razdoblju 1914.-1945.)

GLOBALIZACIJA

- proces promatranja svjetskoga gospodarstva-

1. GLOBALIZACIJA općenito: vesternizacija ili pozapadnjenje (Lechner, Bolij)
2. GLOBALIZACIJA kao PROCES: uzrokovana djelovanjem svjetskog sustava te uspostavljanje
 - gospodarske
 - političke
 - kulturne
 - ekološke
 - informacijske djelatnosti i
 - globalne međupovezanosti društava

GLOBALIZACIJA

- proces promatranja svjetskoga gospodarstva-

3. TRANSNACIONALNO DJELOVANJE – globalno (Beck)

4. GLOBALIZACIJA KA “PRODUBLJENA
INTERNACIONALIZACIJA” (Švob, Dokić)

5. PROCES PREMA SUSTAVU LJUDSKE ZAJEDNICE –
proces zbližavanja pojedinaca, država i regija u integralni
sustav ljudske zajednice (Ferenčić)

6. VRIJEME I PROSTOR GLOBALIZACIJE – neslaganja

GLOBALIZACIJA

- proces promatranja svjetskoga gospodarstva-

7. ELEMENTI GLOBALIZACIJE – prekogranično kretanje ljudi, rada, kapitala, informacija

8. TIPOVI GLOBALIZACIJE

- gospodarska
- politička
- kulturna
- ekološka
- komunikacijska

9. SUBJEKTI GLOBALIZACIJE transnacionalne korporacije, globalni mediji (CNN), međuvladine organizacije, nevladine organizacije, alternativne vladine organizacije

GLOBALIZACIJA

- proces promatranja svjetskoga gospodarstva-

10. STRUKTURE I FUNKCIJE GLOBALIZACIJE

strukture su različite globalne organizacije, a funkcije su gospodarske, političke, ekološke, kulturne i komunikacijske

11. TRENDVI GLOBALIZACIJE

socijalni razvoj

održivi razvoj

GLOBALIZACIJA

- proces promatranja svjetskoga gospodarstva-

12. LAŽI GLOBALIZACIJE

“Globalizacija je neoporeziva”

“Socijalna država je skupa”

“Globalizacija je nova prilika prevladavanja nezaposlenosti”

“Država se previše miješa u gospodarstvo”

“Euro koristi svima”

“VB i SAD su predvodnice u stvaranju radnih mjesta i blagostanja” ... *prema Boxbergeru i Klimenti*

GLOBALIZACIJA

- proces promatranja svjetskoga gospodarstva-

13. POSLJEDICE GLOBALIZACIJE

14. JEDNAKOST I NEJEDNAKOST GLOBALIZACIJE

15. OTPORI GLOBALIZACIJI

16. SOCIOLOGIJA GLOBALIZACIJE